

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUS

--	--	--

Tunnistetiedot

Kunta: Kalanti Inventointinnumero: _____
 Alue: Kallela (kylä) Luokka: I
 Nimi: Kalmumäki Ajoitus: rautakausi (rra, kva, ma, va)
 Kohteen laji: polttokenttäkalmisto Lukumäärä: 1
 Kohteesta muita kortteja _____ kpl (ks. täyttöohjeet)
 Tarkastaja: Tuija-Liisa Soininen Tarkastusaika: 3 / 12 19 90

Sijaintitiedot

Peruskartta: 1131 10 Kalanti (1984) Pinta-ala n. 1080 m² (koskematonta kalmistoa)
 x= 6744 22 y= 536 35 z= 12.5-15 m mpy
 Suunta ja etäisyys kirkosta tms. n. 5.8 km Kalannin kirkosta itäkaakkoon, Laineen sahan paha-alueella ja välittömästi sen NW- ja W-puolella

Hoito ja kunto (ks. täyttöohjeet)

A B C D E F G

Tila ja omistaja (ks. täyttöohjeet) ks. liite 1

Kylä/kaupunginosa: Kallela
 Tila/Rno/nimi: _____
 tai Kortteli/tontti/palsta: _____
 Omistaja: Museovirasto Puhelin: (90)40501
 Osoite: Nervanderink. 13, PL 913 Postitmp: Helsinki
 Kiinteistötunnus: Vuokrattu, ks. huomautukset

Lisää kiinteistöjä 1 kpl

Aiemmat tiedot: Laaja-alainen, rautakautinen polttokenttäkalmisto sekä 2 uhrikalliota; myös jäännöksiä ruumishaudoista
 Kaivaukset: M. Kampman 1923-24, 1927 P. Keinänen 1951
 H. Salmo 1928 M. Bergström 1983 (koekuopitus)
 A. Hackman 1931-32
 Inv.: M. Huurre 1965 Tark.: A-L. Hirviluoto 1983

Aiemmat löydöt:

KM 8242:1-237; 8339:1-338; 8779; 8780:1-173; 8912; 9173:9; 9365:1-733
 KM 12871:1-116; 14145:1-18; 22108:1-3

Tarkastuslöydöt:

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

kartat liitekartta 1: peruskarttaote, liitekartta 2: kartta aidanpaalukuopista

muut liitteet liite 1: tilatiedot

negatiivit -

diat -

Tarkastuksen aihe:

Allekirjoittanut valvoi 3.12.90 T. Heikkurinen-Montellin pyynnöstä, kun museoviraston ostaman määrä-
alan ja Laineen sahan omistaman tilan (nro 2:9) rajalle rakennettiin panssariaitaa museoviraston toi-
mesta. Aidan paaluja varten rajalinjalle kaivettiin kolmisenkymmentä kuoppaa lapiolla. Kuoppien
laajuus oli n. 30 x 30 cm ja syvyys n. 40 cm. Suuri osa kuopista täyttyi vedellä kuoppaa kaivet-
taessa ti välittömästi kaivuun jälkeen. irtolöytöjä ei saatu talteen. Sen sijaan neljässä kuopassa
(ks. liitekartta 2) havaittiin merkkejä kulttuurikerroksesta. Kuopat 2-4 sijaitsivat alueella, jonka
Bergström on v. -83 voinut rajata kalmistoalueeksi. Tätä aluetta ei ole vielä tarkemmin tutkittu. Koe-
kuoppa 1 sijaitsi ed. mainitun alueen S-reunan tuntumassa, v. 1931 Hackmanin tutkimalla kalmisto-
alueella.

Kohteen kuvaus

KOEKUOPPAKUVAUKSET

Koekuoppa 1	0-30 cm sekoittunutta maata
30-50 cm tummaa ja melko kivistä maata; kivien halk. n. 10-20 cm
50 cm =) melko puhdas hiekka
Muuta: - ei puuroskakerrosta, joka esiintyi tätä kuoppaa etelämpänä olevissa
kuopissa
- ei irtolöytöjä
Koekuoppa 2	0-25/35 cm sekoittunutta, ilmeisesti täytemaata
25/35-40/50 cm tumma, mahd. kulttuurimaata, jossa runsaasti halk. n. 20-40 cm
suuruisia kiviä
40/50 cm =) melko puhdas hiekka
Muuta: - sijaitsee sahan ja museoviraston maiden rajalla olevassa penkerees-
sä, johon on ajettu täytemaata sahan puolelta
- ei irtolöytöjä
Koekuoppa 3	0-20 cm humus ja turve; runsaasti halk. n. 10-20 cm suuruisia kiviä melko
tiivisti
20-30 cm tummaa, mahd. kulttuurimaata
30-40 cm melko puhdas sora
Muuta: - koskematon maata koekuopan 2 kohdalla mainitun penkereen
W-puolella
- ei irtolöytöjä
Koekuoppa 4	0-10 cm humus ja turve
10-25 cm tummaa, mahd. kulttuurimaata
- heti turpeen alla ja osittain turpeessa runsaasti halk. n. 5-40 cm
suuruisia kiviä, joista osa haljenneita
25-40 cm kova, melko puhdas vaaleahko sora
Muuta: - koskematon maata ed. mainitun penkereen W-puolella
- ei irtolöytöjä

Ympäristö ja maasto: (vesistö, vesistökoodi, rakennukset, tiet, sorakuopat jne)

Kalmumäki sijaitsee Laitila-Uusikaupunki -tieltä (nro 198) lähtevän Varhelaan vievän kylätien (nro 12497) S-puolella, n. 4 km Laitila-Uusikaupunkitieltä, Kallelan kylässä. Muinaisjäännös on Laineen sahan alueella ja välittömästi sen W- ja NW-puolella. Mäelle on rakennettu mm. mylly, saha, asuinrakennus ja muuntaja. Kalmisto sijaitsee matalalla, kallioisella mäellä, joka laskee loivasti etelään. Muu ympäristö on viljelystä ja kyläasutusta. Kalmiston ja sahan W-, S- ja E-puolilla on viljelyksen alla olevaa alavaa peltoa. N. 200 m Kalmumäestä etelään kulkee Lukkionoja E-W -suuntaisesti laskien länteen päin kuljettaessa n. 2 km:n päässä Kalmumäestä Sirppujokeen.

Laajuuden arviointiperuste:

Ks. Bergström 1983; koekaivaustulokset

Luokitusehdotus perusteluineen:

I eräs Suomen runsaslöytöisimmistä rautakautisista polttokenttäkalmistoista

Ehdotus suoja-alueeksi: _____

Havaintomahdollisuudet: _____

Opas: _____

Rauhoitustoimenpiteet maastossa:

Museoviraston toimesta valmistui 17.12.1990 panssariaita museoviraston omistaman maan ja Laineen sahan omistaman tilan rajalle suojaamaan jäljellä olevaa muinaisjäännöstä.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:**Lähilöytöjä:**

Selostus jätetty

17 / 12 19 90

Aika

Turku

Paikka

Tuija-Liisa Soininen

Tuija-Liisa Soininen

Allekirjoitus

Jatkotoimenpiteitä:

Aidan kunto on tarkastettava vuosittain. Mahdollisesti Laineen sahan puolelle kasautuvat tukit ja jätetavara tulevat jossakin vaiheessa nojaamaan nyt rakennettua aitaa vasten.

Huomautuksia (esim perimätieto) ja lisäyksiä:

Turun maakuntamuseo avusti valvontatyötä lähettämällä assistentiksi FK Henrik Asplundin.

Täyttöohjeita:

Tunnistetiedot

Mikäli kohteen alucella on useampia muinaisjäännöslajeja (esim. asuinpaikka ja röykkiöitä), täytä samalla nimellä ja inventointinumerolla useampi kortti

Hoito ja kunto

A. Kunto: 1=koskematon, 2= tutkittu osittain, 3= tutkittu kokonaan, 4=tuhoutunut osittain, 5= tuhoutunut kokonaan, 6=tutkittu ja tuhoutunut osittain, 7=tutkittu ja tuhoutunut kokonaan

B. Alkuperäisyys: 1=täysin alkuperäinen, 2=entisoity osittain, 3=entisoity kokonaan, 4=siirretty alkuperäiseltä paikaltaan

C. Hoitotarve: 1=vaatii entistämistä, 2=vaatii kunnostamista, 3=vaatii puhdistamista tai esiin kaivamista, 4=vaatii tuki- tai suojarakenteita, 5=vaatii tutkimuksia tuhoutumisen estämiseksi, 6=vaatii jatkuvaa hoitoa, 7=ei vaadi hoitotoimenpiteitä

D: Hoitotilanne: 1=peruskunnostettu, 2= tuettu rakentein, 3=pidetään puhtaana

E: Rajaustarkkuus: 1=rajattu arvion pohjalta, 2= rajattu osittaisella koekaivauksella, 3= rajattu kokonaan epävarmasti koekai-
vauksin, 4= rajattu kokonaan luotettavin koekaivauksin, 5=rajattu näkyvien rakenteiden perusteella

F: Vahvistustapa: 1=rajattu vain muinaisjäännös, 2=rajattu vain suoja-alue, 3=rajattu sekä muinaisjäännös että suoja-alue

G: Maastomerkintä: 1=kuparitaulu, 2=kertova taulu, 3=paalurajaus ilman taulua, 4=paalurajaus ja taulu, 5= aitaus ja taulu, 6=rakennus ympärillä ja taulu

Tila ja omistaja

Mikäli kohde on useamman tilan tai kylän alucella, TÄYTÄ LISÄKORTTI

Tila ja omistaja (ks. täyttöohjeet)

Kylä/kaupunginosa: Kalanti, Kallela

Tila/Rno/nimi: 2:9

tai Kortteli/tontti/palsta: _____

Omistaja: Tapio Laine (Laineen saha Puhelin: (922)19326

Osoite: Kallela, 23600 KALANTI Oy) Postitmp: Kalanti

Kiinteistötunnus: Vuokrattu, ks. huomautukset

Tila ja omistaja (ks. täyttöohjeet)

Kylä/kaupunginosa: _____

Tila/Rno/nimi: _____

tai Kortteli/tontti/palsta: _____

Omistaja: _____ Puhelin: _____

Osoite: _____ Postitmp: _____

Kiinteistötunnus: Vuokrattu, ks. huomautukset

Tila ja omistaja (ks. täyttöohjeet)

Kylä/kaupunginosa: _____

Tila/Rno/nimi: _____

tai Kortteli/tontti/palsta: _____

Omistaja: _____ Puhelin: _____

Osoite: _____ Postitmp: _____

Kiinteistötunnus: Vuokrattu, ks. huomautukset

Tila ja omistaja (ks. täyttöohjeet)

Kylä/kaupunginosa: _____

Tila/Rno/nimi: _____

tai Kortteli/tontti/palsta: _____

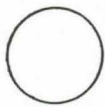
Omistaja: _____ Puhelin: _____

Osoite: _____ Postitmp: _____

Kiinteistötunnus: Vuokrattu, ks. huomautukset

T-L. Soininen 1990

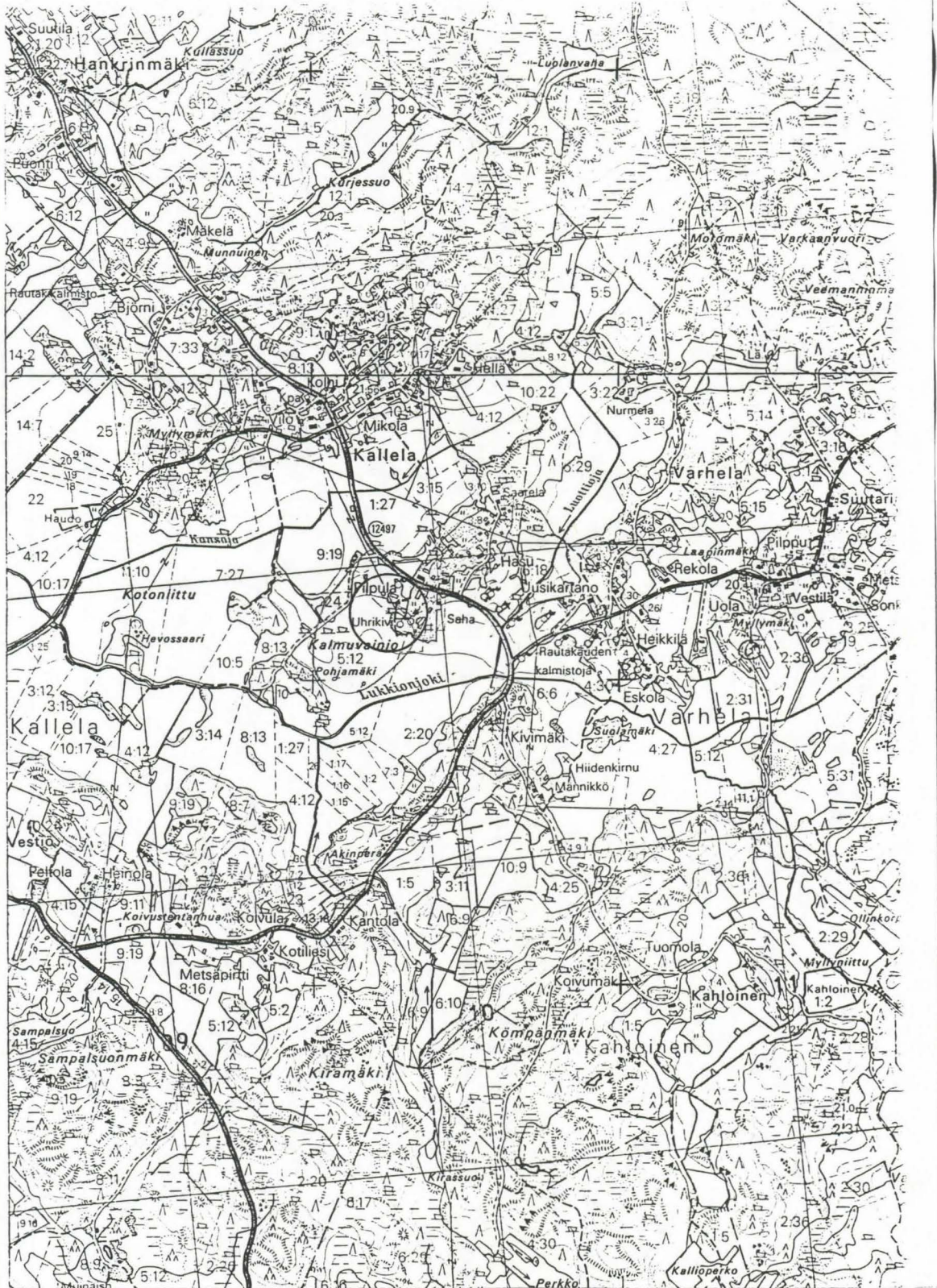
Ote peruskartasta 1131 10 KALANTI (1984), MK 1:20 000

= tarkastuskohde

1536

1537

6745

6744

6743

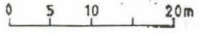
TILATIEDOT

Museovirasto osti puolet Kalmumäestä kesällä 1990. Lohkomistoi-
mitus suoritettiin 5.10.90. Museoviraston ostaman määräalan
tilanumeroa ja -nimeä ei saatu tietoon tätä raporttia kirjoitet-
taessa. Ko. tietoja ei tiennyt esim. Kalannin kunnan tekninen vi-
rasto eikä Tuula Heikkurinen-Montell. Tiedot ovat museoviraston
lakimiehellä, Inari Paukkulalla, mutta häntä on ollut erittäin
vaikea tavoittaa.

LIITEKARTTA 2

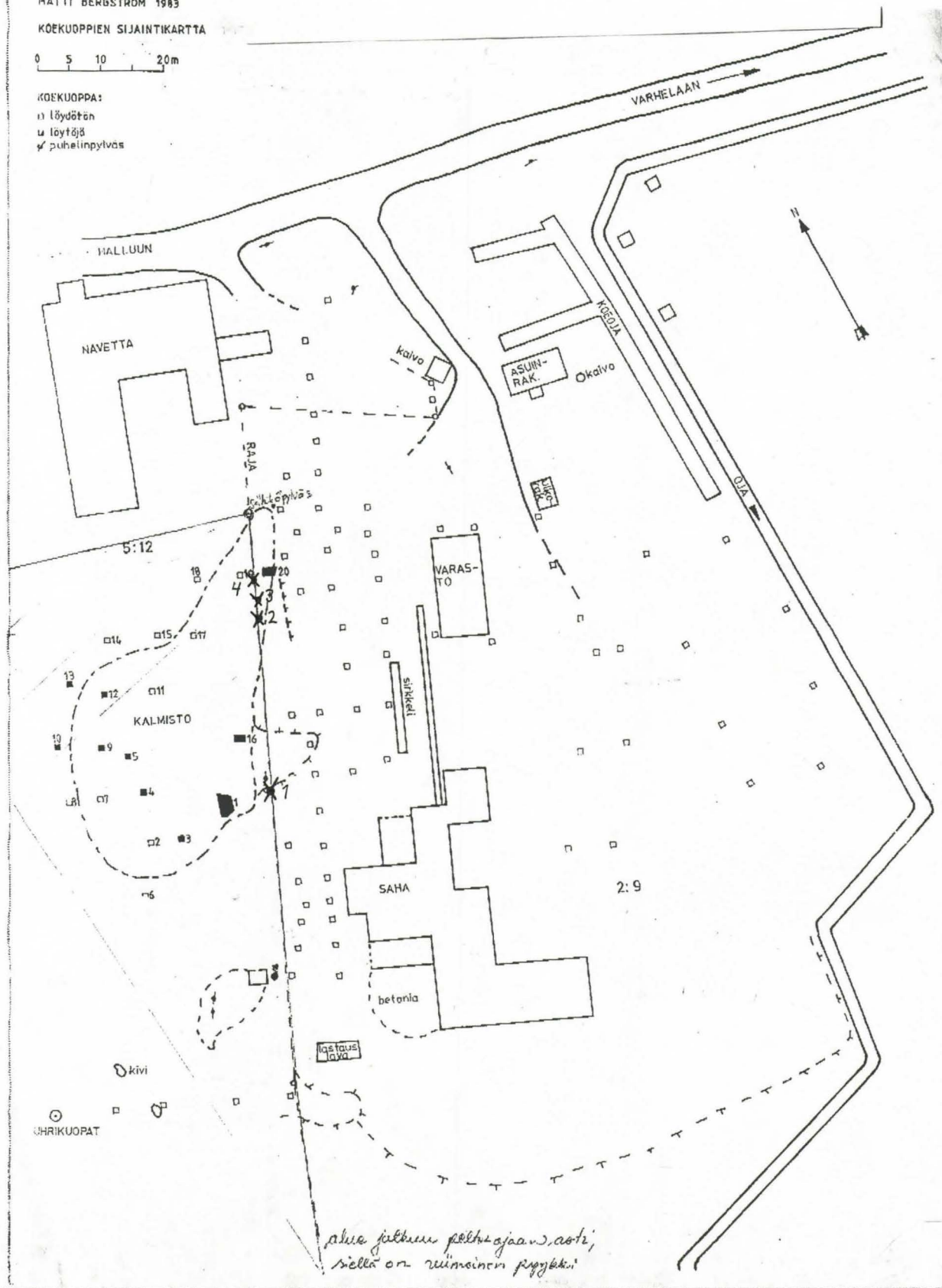
Aidanpaalukuopat
(v. 1990) merkitty
pienennökseen
M. Bergströmin
v. -83 koekuoppien
sijaintikartasta

MATTI BERGSTRÖM 1983
KOEKUoppiEN SIJAINTIKARTTA

- KOEKUOPPA:
- löydötön
 - löytöjä
 - ✕ puhelinpylväs

✕1 = koekuoppa 1

*alua jatkun peltoajansa, asti,
siellä on ruumien pöykki*